

F D U V

ÅRSBERÄTTELSE

2 0 1 6

FDUV i ett nötskal

FDUV är en nationell intresseorganisation vars främsta uppgift är att bevaka intressen som berör personer med utvecklingsstörning och deras familjer. FDUV är också en serviceproducent som erbjuder tjänster till personer med utvecklingsstörning eller inlärningssvårigheter.

FDUV har i dag 28 anställda och verksamhet i hela Svenskfinland. FDUV:s projekt- och fritidsverksamhet, kurser och läger samt Lärums och LL-Centers tjänster är välkända runtom i Svenskfinland och har en naturlig plats inom både det sociala och det kulturella området i Svenskfinland.

Förbundet är en viktig plattform för personer med utvecklingsstörning, anhöriga och personal inom både omsorgen och skolvärlden. FDUV informerar, utbildar och påverkar attityder och lagstiftning på svenska i Finland.

FDUV:s verksamhet finansieras till stor del av RAY (från 2017 STEA). Understödet möjliggör påverkansarbete, informationsspridning, administration och projekt.

FDUV får även bidrag från flera finlandssvenska fonder och stiftelser för pedagogisk verksamhet och för läger-, fritids- och kursverksamhet. Kommunerna köper både läger- och fritidstjänster och pedagogiska tjänster.

Stabil ekonomi

Under räkenskapsåret gjorde förbundet en vinst på cirka 9 600 euro. Den ordinarie verksamhetens totala kostnader steg från föregående år med drygt 3 procent till cirka 2 300 000 euro. De budgeterade kostnaderna var drygt 2 250 000 euro. Motsvarande förverkligade intäkter steg från föregående år med 2,4 procent till drygt 1 567 000 euro. De budgeterade intäkterna var cirka 1 547 000 euro.

Att verksamheten var mer omfattande än den budgeterade berodde delvis på överförda medel från 2015, huvudsakligen inom pedagogisk utveckling, LL-Center och kursverksamhet.

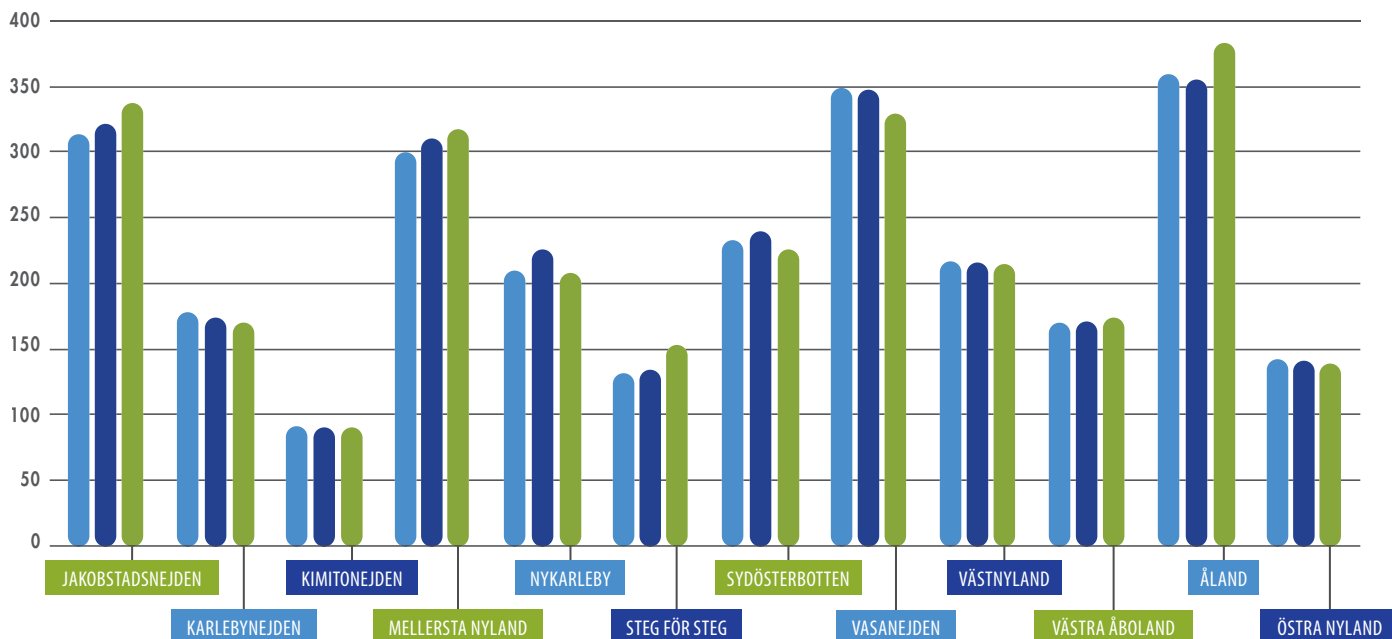
Medlemmar och intressenter

FDUV har tolv medlemsföreningar och cirka 2 800 medlemmar, men vi erbjuder tjänster till många fler; allt från personer med flerfunktionsnedsättning med stort stödbehov till personer med läs- och skrivsvårigheter, som har mindre stödbehov, samt deras anhöriga och personer som jobbar med målgruppen.

I slutet av 2016 var medlemsantalet i DUV-föreningarna sammanlagt 2767 personer. Från 2015 ökade antalet medlemmar med 49 personer.

Medlemsantal per förening

● 2014 ● 2015 ● 2016

lättläst

Det här är FDUV:s årsberättelse. I den kan du läsa om det som hände år 2016.

FDUV arbetar för personer med utvecklingsstörning och deras familjer. Vi arbetar också för till exempel barn som behöver extra stöd i skolan.

FDUV försöker påverka sådana saker som är viktiga för våra medlemmar. Det kan till exempel handla om tjänster och stöd, boende eller sysselsättning.

FDUV ordnar varje år nästan 30 sommarläger. Vi ordnar också seminarier och infokvällar kring aktuella teman.

Till FDUV hör Lärum och LL-Center. Lärum arbetar för att alla barn ska kunna gå i vanlig skola. Till exempel med att ge ut läroböcker som är lättare att förstå. LL-Center jobbar med lättläst information på svenska, till exempel med att ge ut den lättlästa nyhetstidningen LL-Bladet.

FDUV har nästan 2800 medlemmar som hör till tolv föreningar. Elva av dem är lokala DUV-föreningar. Den tolfte föreningen heter Steg för Steg. Det är en nationell förening bara för personer med utvecklingsstörning. Föreningarna ordnar fritidsverksamhet och försöker också påverka samhället.

På FDUV jobbar 28 personer. För att kunna göra allt arbete får vi stöd från olika fonder och stiftelser. Mest understöd får FDUV av RAY.

Innehåll

Om FDUV	2
Året 2016	4
Fritid och kultur	6
Familjearbete	9
Lärum	14
LL-center	18
Information	22
Organisation	23
Samarbete	25
Resultaträkning	26
Balansräkning	28
Förtroendevalda	29

Tack!

Förbundsstyrelsen tackar för det stöd förbundet fått av DUV:s medlemmar och olika institutioner i det finländska samhället.

Ett varmt tack riktas också till alla er som ekonomiskt bidragit till förbundets strävanden.

Ett intressepolitiskt händelserikt år

År 2016 var för FDUV ett år fyllt av påverkansarbete. En stor händelse var att Finland äntligen i början av juni ratificerade FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Det blev en viktig milstolpe som funktionshinderorganisationerna länge arbetat för. Innan konventionen ratificerades trädde nya bestämmelser om självbestämmande och begränsningsåtgärder enligt specialomsorgslagen i kraft. FDUV deltog aktivt i samhällsdebatten och samarbetade med andra organisationer kring förnyelserna inom lagstiftningen.

I utlåtanden och skrivelser tog vi ställning till bland annat statsrådets åtgärdsprogram om planerade besparingar i den nya funktionshinderlagen, slutrapporten för boendeprogrammet KEHAS och de framtida strukturerna för social- och hälsovårdstjänster i landskapsreformen. Därtill uppvaktade vi politiska beslutsfattare i frågor gällande bland annat nedskärningsshoten, de svenska tjänsterna i landskapsreformen och den nya upphandlingslagen.

” Äntligen ratificerade Finland FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

För att kartlägga medlemmarnas åsikter om service och stöd genomförde vi en serviceenkät riktad till anhöriga och personal. Enkäten besvarades av drygt 70 personer. Vi genomförde också en lättläst enkät riktad till personer med utvecklingsstörning som kompletterades med intervjuer. Drygt 60 personer med utvecklingsstörning besvarade enkäten. Informationen från kartläggningen användes till att kommentera pågående lagändringar och till att planera FDUV:s verksamhet.

Vi informerade aktivt om lagändringarna både på webben och i skrift. Hösten 2016 arrangerade vi i samarbete med Steg för Steg fyra diskussionskvällar i Österbotten om självbestämmande. Därtill föreläste FDUV:s sakkunniga om självbestämmande för Steg för Stegs medlemmar och för personal inom utbildningen för specialyrkesexamen inom omsorgen om personer med utvecklingsstörning.

Under året har vi aktivt samarbetat kring intressepolitiska frågor med de finska systerorganisationerna, Delegationen för boende för personer med

utvecklingsstörning, Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området FSKC, Handikappforum, samarbetsnätverket kring talhandikapp och det svenska nätverket inom SOSTE. Vi samarbetade också aktivt med SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder, särskilt i frågor som gäller tjänster på svenska. I september deltog FDUV i arrangemangen kring en fest i Helsingfors som hölls för att fira ratificeringen av FN-konventionen och som SAMS var huvudarrangör för.

Den intressepolitiska arbetsgruppen som består av representanter för DUV-föreningarna och FDUV:s personal sammankom sex gånger för att diskutera aktuella intressepolitiska ärenden och utbyta information om vad som var på gång i de olika regionerna. Vi erbjöd även allmän rådgivning om rättigheter, tjänster och stöd för personer med utvecklingsstörning och deras anhöriga. Antalet enskilda kontakter ökade något jämfört med år 2015 och flera av ärendena krävde omfattande utredning.

Våren 2016 arrangerade vi tre temakvällar om aktuella lagreformer och förmyndarskap, en på Åland och två i södra Finland. Kvällarna riktade sig i första hand till anhöriga och personal.

FDUV har under året blivit kontaktat av massmedier 25 gånger och hörts i mångskiftande frågor både lokalt och nationellt. Social- och hälsovården är naturligtvis mycket omdiskuterad i och med den planerade vårdreformen och ändringarna inom lagstiftningen. Förbundet har kommenterat vårdreformen i flera utlåtanden under året och kontaktats av både social- och hälsovårdsministeriet och riksdagsledamöter som velat höra förbundets syn på förnyelserna.

Framsteg och utmaningar

Under 2016 inledde förbundet ett nytt treårigt RAY-projekt *Mer än ord – besked om funktionsnedsättning* som fokuserar på de anhörigas rätt till ett sakligt bemötande och relevant information då de får besked om att deras barn har eller kan tänkas ha en funktionsnedsättning. Både Lärum och LL-Center stärkte sin position inom förbundet då de beviljades ett kontinuerligt förhöjt understöd av RAY.

Lägerverksamheten tampades med ekonomiska svårigheter och visar en förlust som balanseras upp med understöd av Finlands Svenska Omsorgsstiftelse. Under 2016 lyckades vi ändå erbjuda våra medlemmar 29 lägerperioder.

Förbundets namn dryftades på DUV-dagarna i Tammerfors i februari. Det framkom att många vill behålla förkortningen FDUV.

Samarbete förbund-förening

Förbundet har som mål att stärka föreningarna genom att stödja dem i deras arbete och genom att arrangera träffar där förbund och förening möts.

DUV-dagar hölls i Tammerfors under ett veckoslut i februari med cirka 50 deltagare. Under dagarna presenterade föreningarna sin verksamhet, deltagarna gjorde ett studiebesök hos Malike (centralen för hjälpmedel och utrustning för personer med funktionsnedsättning) och en representant för VAU (Finlands Handikappidrott och -motion rf) presenterade Special Olympics.

Under året har förbundets föreningskoordinatorer vid behov besökt DUV-föreningarna för att diskutera verksamhet och samarbete. Förbundet har även hållit kontakten till föreningarna genom de månadsbrev som skickats ut med aktuella evenemang och information. På förbundets webbplats finns blanketter, föreläsningmaterial och föreningshandboken som fritt kan användas av föreningarna. Förbundet har även fortsatt att stödja föreningarna i användningen av det gemensamma medlemsregistret och de egna webbplatserna. På hösten arrangerades webbverkstad på två orter i Österbotten. Förbundets personal har även hjälpt till vid bidragsansökningar.

Förbundet stöder föreningarna ekonomiskt genom årligt verksamhetsbidrag.

lättläst

Under år 2016 har FDUV tagit ställning till många saker som berör personer med utvecklingsstörning, till exempel självbestämmande, begränsningsåtgärder och service.

Under året gjordes en enkät för att ta reda på vad brukare och anhöriga tycker om den service och stöd som de får.

Vi startade också ett nytt projekt om vad som behövs när en förälder får veta att ett barn har funktionsnedsättning.

Förbundets namn har diskuterats vidare. Många vill behålla förkortningen FDUV men byta ut orden i namnet.

Lägerverksamhet

Under många år har FDUV arrangerat läger för personer med utvecklingsstörning i både södra Finland och Österbotten.

Målet med lägerverksamheten är att erbjuda meningsfulla aktiviteter och nya upplevelser. Samtidigt får deltagarna träning i att vara borta hemifrån. Gemenskap, avkoppling och upplevelser är nyckelord för lägren. Under sommaren 2016 har FDUV arrangerat 18 läger i södra Finland och 11 läger i Österbotten.

Längden på lägren varierade från fyra till sex dagar beroende på tema och målgrupp. Intresset för lägren har varit stort. Antalet deltagare varierade mellan fem och tjugotre. Det totala antalet lägerdeltagare uppgick till 326. Antalet ledare som anställdes för lägren uppgick till 254. Före lägren arrangerade vi utbildningar för lägerledarna i bland annat AKK, första hjälpen och bemötande.

Lägerverksamheten finansierades med deltagaravgifter och bidrag från Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne och andra fonder och stiftelser.

Fritidsverksamhet

De lokala DUV-föreningarna, dvs. FDUV:s medlemmar, har arrangerat fritidsverksamhet för personer med utvecklingsstörning.

Fritidsverksamheten har en central betydelse för medlemmarna och föreningarna samarbetar aktivt med arbetarinstitut, ungdoms- och idrottsnämnder, församlingar och andra föreningar. Även om målet är att normal service ska anpassas så att den också lämpar sig för personer med utvecklingsstörning är det fortfarande många som önskar egen verksamhet.

Samtliga DUV-föreningar har under året haft ett varierande utbud av fritids-, kultur- och idrottsaktiviteter. Verksamheten innefattade aktiviteter som simning, dans, bowling, drama, fotboll, musik, karaoke, innebandy, konst och högläsning.

DUV i Nykarleby arrangerade i augusti idrottsdagar, ett mycket omtyckt evenemang som samlade tävlingsdeltagare med utvecklingsstörning från hela Svenskfinland. Idrottsdagarna nominerades av Nykarleby stad till årets idrottsevenemang 2016.

Under 2016 fick cirka 1 000 personer med utvecklingsstörning något slag av fritidsservice från lokalföreningarna och förbundet. Cirka 200 ledare, stödpersoner och frivilliga har varit engagerade i verksamheten.

Under vårvintern 2016 arrangerade FDUV till-

sammans med föreningarna en aktivitetsdag med motion som tema, en i Österbotten och en i Nyland. Förbundet administrerade och arrangerade en semestervecka till Solgården i Spanien i oktober. Även 2016 kunde FDUV erbjuda sina medlemmar 100 fribiljetter till Helsinki International Horse Show.

Förbundet har under året stött DUV-föreningarna ekonomiskt genom fritidsbidrag. Dessutom har FDUV:s föreningskoordinatorer hjälpt till med planering och verkställande.

lättläst

År 2016 ordnade FDUV nästan 30 sommarläger i hela Svenskfinland. Lägren var för barn, ungdomar och vuxna.

En del läger var kortare, alltså fyra dagar, och en del var längre, sex dagar.

I vissa läger deltog bara några personer och i andra deltog över tjugo personer. Sammanlagt deltog över 320 personer i de läger som ordnades år 2016.

Över 250 personer jobbade på lägren som lägerledare.

De fick utbildning i kommunikation, första hjälpen och bemötande.

DUV-föreningarna ordnade under året fritidsaktiviteter för medlemmarna.

För personer med utvecklingsstörning är det viktigt med helt egna aktiviteter.

Föreningarna har ordnat till exempel simning, dans, bowling, karaoke, konstklubbar och högläsning.

DUV i Nykarleby ordnade omtyckta idrottsdagar i augusti. Nykarleby stad gav ett pris till föreningen för idrottsdagarna.

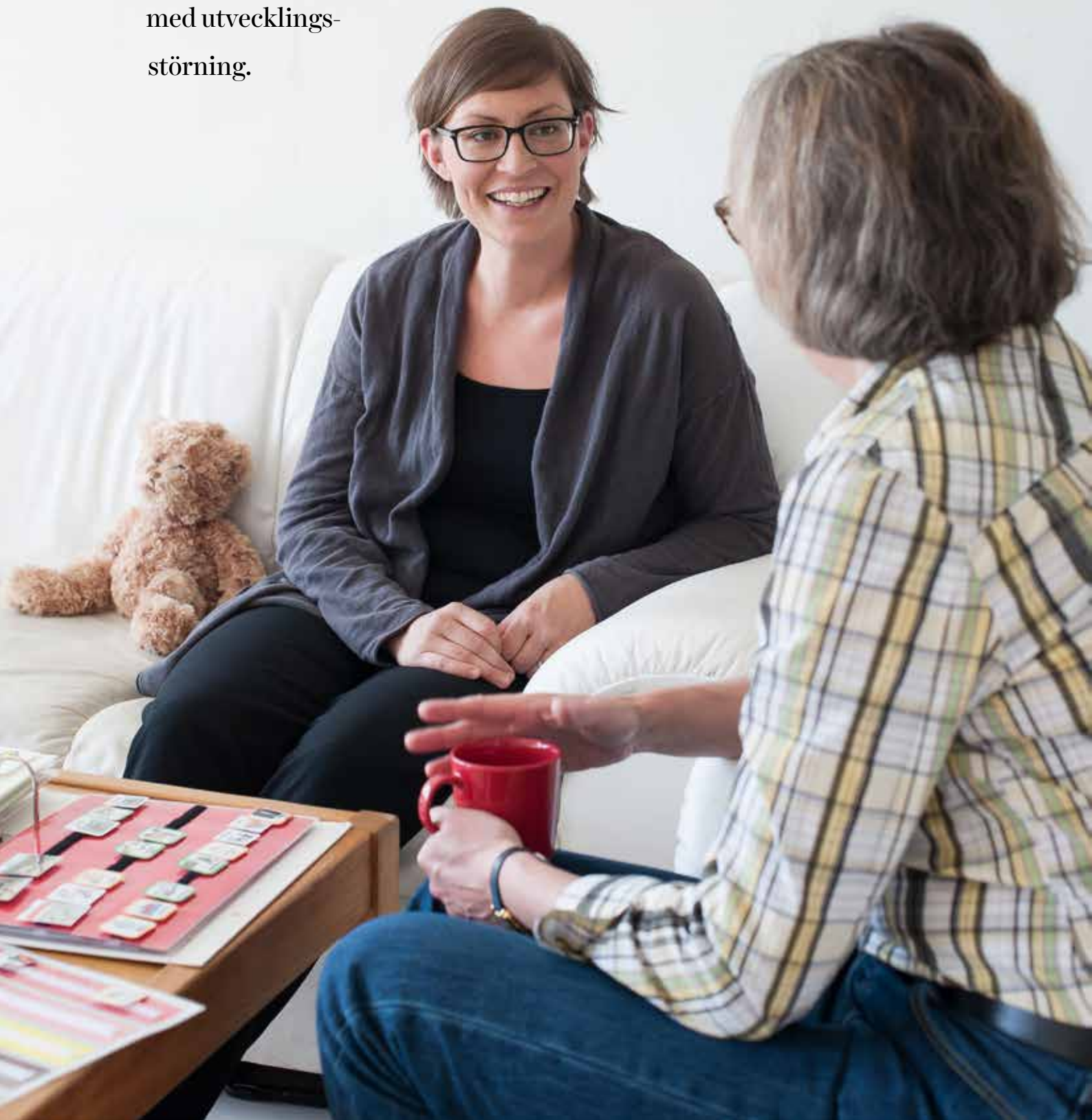
Vi ordnade nästan **30** läger
för sammanlagt **326** personer
med utvecklingsstörning.

Cirka **1000** personer deltog
i FDUV:s och DUV-
föreningarnas
fritidsverksamhet.

” Familjestödjarna är experter
på vardagen med barn
med utvecklings-
störning.

Kurser och seminarier

Med våra kurser vill vi öka medvetenheten och kunskapen om stöd och tjänster som underlättar vardagen.

Målgruppen är familjer i Svenskfinland men också personal inom vård och omsorg som ger stöd och service till familjer där det finns ett barn, en ungdom eller en vuxen med utvecklingsstörning eller med andra inlärningssvårigheter.

FDUV arrangerade under året flera kurser, föreläsningar, seminarier och träffar kring aktuella frågor. En del arrangerade vi i samarbete med andra organisationer. Kurserna finansierades med deltagaravgifter, med understöd av RAY och finlands-svenska fonder samt med egna medel.

Nya kurshelheter som FDUV arrangerade under året var *Får jag lov – om sexualitet och känslor* och föreläsningar i bemötande.

Under verksamhetsåret fortsatte samarbetet med Svenska semesterförbundet i Finland och Folkhälsans förbund. En semestervecka arrangerades i Björneborg i juli. I oktober arrangerades rekreationsdagar i Sibbo för föräldrar till barn med utvecklingsstörning och i november arrangerades en familjehelg på Norrvalla i Vörå för familjer med barn med utvecklingsstörning. Under hösten arrangerade vi i samarbete med Vasa stads handikappråd en familjedag på lägergården i Österhankmo.

I april hölls i samarbete med 20 andra finlands-svenska aktörer en kulturdag för barn på Annegården i Helsingfors. FDUV deltog med Sensotekets mörka rum som visat sig vara ett omtyckt koncept.

Inom ramen för påverkansarbetet höll FDUV temakvällar kring självbestämmande och ekonomisk intressebevakning runt om i Svenskfinland.

I början av december uppmärksammade FDUV temaveckan för personer med utvecklingsstörning med ett evenemang i Helsingfors kring boende och en självständighetsfest i Vasa där också ratificeringen av FN:s funktionshinderkonvention firades.

Familjestödjare

FDUV påbörjade 2015 ett RAY-finansierat projekt för att utbilda nya familjestödjare. Familjestödjarna ska fungera som en resurs för familjer som har barn, ungdomar eller vuxna med utvecklingsstörning.

Familjestödjarna är experter på vardagen med ett barn med funktionsnedsättning tack vare sina erfarenheter som förälder eller anhörig. Familjestöd-

jarna finns till för att lyssna och diskutera. Kontakten med familjestödjare kan vara särskilt värdefull för nyblivna föräldrar. De kan också hjälpa med information i livets brytningsskeden och vid större förändringar, som vid val av skola eller flytt till ett eget hem. Familjestödjarna kan förmedla kontakt med andra som befinner sig i en liknande situation.

Under verksamhetsåret 2016 deltog familjestödjarna i två utbildningar på tre dagar. Familjestödjarna i Nyland, i Åboland och på Åland deltog i en separat utbildningsdag i Helsingfors i november.

Kontakten till DUV-föreningarna gällande familjestödjarna inleddes hösten 2016 och fortsätter under 2017. Projektkoordinatören besökte sju DUV-föreningar för att diskutera hur man inom föreningarna kan sprida information om familjestödjarna och hur föreningarna kan stödja familjearbetet i den egna regionen.

Vi tryckte även upp planscher och vykort som distribuerades till rådgivningsbyråer, skolor, daghem och olika organisationer. Familjestödjarna deltog aktivt i att sprida informationen till sina nätverk. Inom projektet lanserade vi två familjestödjarfilmer som delades aktivt på sociala medier. Projektet fick också mycket synlighet i media under hösten 2016. Reportage publicerades bland annat i tidningarna Östnyland, Västra Nyland, Vasabladet och Österbotens tidning. Intervjuer gjordes i Ålands Radio, Vega Åboland och TV-nytt.

lättläst

År 2016 ordnade FDUV flera kurser för familjer med barn med särskilda behov. Seminarier, kurser och temadagar ordnas även tillsammans med andra organisationer såsom Folkhälsan.

Under temaveckan i december ordnades ett evenemang om boende i Helsingfors och en självständighetsfest i Vasa.

År 2016 utbildade FDUV nya familjestödjare. En familjestödjare vet hur det är att ha ett barn med särskilda behov i familjen. De kan hjälpa andra familjer, till exempel med att ge råd och tips.

Skräddarsydd boendeservice

Syftet med det femåriga projektet Skräddarsydd boendeservice var att utveckla en modell för flyttnings- och boendeförberedelse och att erbjuda personer med utvecklingsstörning i huvudstadsregionen stöd i anpassningskedet.

Verksamheten utgår från Kehitysvammaisten Palvelusäätiös (KVPS) modell och sker i form av diskussionsgrupper, workshoppar, seminarier och studiebesök för personer som ska flytta samt för deras anhöriga och boendepersonal.

Inom projektet spred vi information om olika typer av boendeservice både till personer med utvecklingsstörning och till anhöriga, kommuner och serviceproducenter. Vi ville stödja och uppmuntra kommunerna att utveckla sådana lokala lösningar som familjerna önskar och som i enlighet med den ratificerade FN-konventionen stöder personer med utvecklingsstörning att bli delaktiga i närsamhället.

Genom projektet har förbundet stärkt sin intressebevakning kring boendefrågor. Vi samlade in familjernas erfarenheter och lyfte fram dem i olika sammanhang.

” Vi vill påverka kommunerna så att de erbjuder olika typer av boende.

Under året fortsatte vi med diskussionsgrupper såsom *Drömhems kursen* för personer som redan flyttat från sitt barndomshem, men vill flytta till en ny bostad eller byta boendeform. Andra diskussionsgrupper som fortsatte var bland annat *Vuxenliv* på Optima, *Vuxenliv* på Treklangens serviceenhet, och *Allmän flyttförberedelse* med både flyttare och anhöriga. Vi har också gett stöd för anhöriga på Majparken i att själva arrangera träffar. På våren inledde vi en ny kurs på Octavens dagverksamhet.

Även enskilda personer som flyttat till egna lägenheter fick stöd i flyttprocessen. Vi lyfte fram deras flyttprocesser i projektets kommunikation som goda exempel på nya fungerande lösningar.

På hösten arrangerade vi i Kyrkslätt en familjedag kring boendefrågor riktad till tonåringar och anhöriga. Samarbetet med Folkhälsan kring en rekreationshelg för anhöriga fortsatte och vi ordnade flera studiebesök till olika typer av boenden.

Vi arrangerade två olika seminarier som riktade sig till personer med utvecklingsstörning, anhöriga

och personal. Seminariet om skräddarsydda boendelösningar *En egen dörr, tack!* var ett samarbete med Kårkulla samkommun. Seminariet *Möten i vardagen – om bemötandets etik* fokuserade på självbestämmande, maktobalanser och hur man kan öka på delaktighet genom ett bemöta på rätt sätt. Bägge seminarierna väckte stort intresse och lockade totalt 285 deltagare. I samarbete med Aspa-stiftelsen utbildade vi tio svenskspråkiga boendeutvärderare.

Slutevenemanget *Rätt till ett eget hem* summerade projektets fem år. Författaren Mats Ahlsén från Sverige berättade om utvecklingen i Sverige gällande rätten till ett värdigt liv och ett eget hem. Evenemanget lockade personer med utvecklingsstörning, anhöriga och samarbetspartner. Samtidigt lanserades tre kortfilmer.

Under 2016 marknadsförde vi också bildmaterialet för kartläggningsverktyget *Så här klarar jag mig!*.

Projektets styrgrupp sammanträdde två gånger under året. Det sammanlagda antalet deltagare i projektets verksamhet uppgår till över 500 deltagare. Projektet har nått 61 familjer under året.

RAY finansierade projektet åren 2012–2016. I december beviljade RAY ett riktat Ak-understöd för fortsatt verksamhet i hela Svenskfinland.

lättläst

Projektet Skräddarsydd boendeservice stöder personer med utvecklingsstörning som funderar på att flytta till ett eget hem, som redan håller på att flytta eller som kanske redan har flyttat till ett nytt hem.

Vi vill påverka kommunerna så, att de erbjuder olika typer av boende. Alla ska ha möjlighet att välja hur, var och med vem de vill bo.

År 2016 fortsatte diskussionsgrupperna att träffas och diskutera boende. I grupperna diskuterar deltagarna hur det är att flytta till ett eget hem. Vi ordnade temadagar och seminarier, gav stöd till flyttare och skapade material.

Inom Skräddarsydd boendeservice
nådde vi över **60** familjer år 2016.

Vi utbildade **10** svenskspråkiga
boendeutvecklare.

Mer än ord

Det treåriga RAY-finansierade projektet Mer än ord – besked om funktionsnedsättning startade våren 2016.

Projektet fokuserar på de anhörigas rätt till ett sakligt bemötande och relevant information då de får besked om att deras barn har eller kan tänkas ha en funktionsnedsättning. Inom projektet kartlägger vi hur besked om funktionsnedsättning bör ges, vilken form av stöd familjerna behöver och vilken information de önskar få. Vi samlar in information och erfarenheter från familjer med barn med funktionsnedsättning och professionella som ger besked om funktionsnedsättning eller påtalar behov av vidare utredningar. Den insamlade kunskapen i kombination med forskningsresultat kommer att utmynna i informationsmaterial både för anhöriga och professionella, och även i utbildningar för personal på sjukhus, på rådgivningsbyråer, i daghem och i skolor.

” Anhöriga har rätt till ett sakligt bemötande och information.

Under 2016 inledde vi kartläggningen av projektets temaområde. Vi sammankallade sex referensgrupper på följande orter: Pargas, Ekenäs, Grankulla, Borgå, Vasa och Jakobstad. Referensgrupperna består av föräldrar till barn med funktionsnedsättning och grupperna träffades första gången under hösten. Gruppernas storlek varierade mellan fem och elva personer och totalt deltog 47 föräldrar i gruppträffarna. Syftet med de första träffarna var att höra föräldrarnas erfarenheter av det första beskedet om deras barns funktionsnedsättning och att diskutera kring hur besked bör ges. Vi intervjuade även en del andra föräldrar per telefon. Totalt hörde vi ungefär 70 föräldrar angående deras erfarenheter av det första beskedet.

Under året gjorde vi studiebesök till olika aktörer i Svenskfinland och intervjuade professionella på fältet. Totalt intervjuade vi omkring 50 professionella. Vi presenterade även projektet på olika evenemang för professionella, studerande och andra intresserade samt för FDUV:s familjestödjare.

Vi marknadsförde också projektet med en tryckt broschyr som vi delade ut till föräldrar, samarbetspartner och professionella. Projektet fick också synlighet genom artiklar som publicerades i våra samarbetspartners tidningar. På hösten startade vi

en öppen grupp på Facebook för alla intresserade, i vilken vi sprider information om hur projektet framskrider. Vi har också öppnat slutna regionala Facebook-grupper för referensgrupperna, där föräldrarna kan diskutera mer privat.

Under hösten började vi utarbeta en webbenkät för föräldrar. Enkäten publiceras på webben vårvintern 2017. Vi inledde även ett samarbete med en studerande som ska skriva en pro gradu-avhandling för projektet.

Projektet *Mer än ord* är ett samarbetsprojekt mellan FDUV, Folkhälsan Valfärd, Förbundet Hem och Skola i Finland, Autism- och Aspergerförbundet och Kårkulla samkommun. Samarbetspartnerna är representerade i projektets styrgrupp, som sammanträdde två gånger under året. Projektpersonalen består av två projektkoordinatorer som är anställda av FDUV på heltid. Dessutom fås medicinsk konsultation av representanter för Folkhälsan Valfärd som köptjänst.

lättläst

År 2016 startade FDUV ett nytt projekt som heter Mer än ord.

Det handlar om att föräldrar och anhöriga ska bemötas på ett bra sätt när de får veta att deras barn har funktionsnedsättning. De har också rätt till bra information.

Många föräldrar deltar i projektet genom att träffas och diskutera olika frågor som berör bemötandet och informationen. Föräldrar har också intervjuats per telefon. Sammanlagt har 70 föräldrar fått berätta om hur de blev bemötta när de fick veta om sitt barns funktionsnedsättning.

Projektet görs i samarbete med Folkhälsan, Förbundet Hem och Skola, Autism- och Aspergerförbundet och Kårkulla samkommun.

Vi har hört cirka **70** föräldrar och **50** professionella om erfarenheter kring det första beskedet om barns funktionsnedsättning.

Stöd för utveckling, inläring och vardagligt liv

Det övergripande målet med Lärums pedagogiska utveckling är att den enskilda individen ska få det stöd som gagnar hens utveckling, inläring och vardagliga liv.

Genom produktion, utveckling och förmedling av anpassade läromedel och material för den grundläggande utbildningen stöds den enskilda eleven i sin inläring. Verksamheten finansieras av RAY.

Under 2016 avslutades projektet *Lättläst it* och verksamheten överfördes till Lärum som permanent verksamhet. Under året uppdaterades boken *Rördig tryggt på internet* och den gavs ut som e-bok. Publikationerna *Lättläst it* användes som material vid ett it-läger för att testa materialets användbarhet. I samarbete med Kårkulla samkommun arrangerade vi en kurs för IKT-stödpersoner. Stödpersonerna som själva har en utvecklingsstörning arbetade efter avslutad kurs som assistenter inom IKT-kursverksamheten vid Kårkulla samkommun. Samarbetet kommer att fortsätta enligt samma koncept vid andra enheter vid Kårkulla samkommun.

” Lärums huvuduppgift är att handleda i användningen av specialpedagogiskt material.

Lärum har under 2016 fått en ny webbplats med digital materialbank. Den fungerar som ett stöd för lärare i utarbetningen av undervisningsmaterial. Materialbanken har utarbetats med den nya läroplanen som grund. I Helsingfors har vi även öppnat en fysisk materialutställning. Den möjliggör att vi kan handleda i specialpedagogiskt material närmare lärare i södra Finland. Utställningen öppnades officiellt i november under evenemanget *Öppet hus*, som besöktes av cirka 50 personer.

Lärums huvuduppgift är att erbjuda god handledning i specialpedagogiska material och att erbjuda stöd för att lösa specialpedagogiska frågor som kan uppstå i den finlandssvenska specialundervisningen. Det gör vi genom att ständigt vara uppdaterade och söka nya och användbara verktyg. Vi har handlett lärare i grundskolan, förskolepersonal, lärare på andra stadiet, assistenter och anhöriga.

Vårt nya koncept *Låna Lärum Lådan* är ett nytt sätt att handleda och sprida information. Skolor, daghem och omsorgsbyråer kan låna material och

läromedel för en vecka. De får bekanta sig med innehållet på sin arbetsplats och ställa frågor när pedagogiska handledaren kommer för att hämta tillbaka lådan. Eftersom lådan finns en hel vecka på skolan har läraren möjlighet att testa materialet med sina elever. Lådan har lånats till sammanlagt elva skolor samt till fem arbetscentraler och boenden.

Under 2016 har vi kontinuerligt spridit information genom föreläsningar med varierande teman. Föreläsningen om bedömning och den nya läroplanen har också gett möjlighet att visa material som kan underlätta lärarens bedömning i undervisningen. Vi har även föreläst för lärarstuderande om språkstörningar. Inom *Lättläst it* har vi deltagit i en IKT-dag för daghems- och förskolepersonal och hållit workshop om programmering. Under de nationella elev- och studerandevårdsdagarna ordnade vi en workshop där deltagarna själva fick välja vilket specialpedagogiskt material de ville fördjupa sig i. Därtill har vi spridit information på utställningar och mässor, såsom Educamässan och AKK-mässan.

lättläst

Lärum arbetar för barn och vuxna som har svårt att lära sig saker.
Lärum ger information till lärare om hur de kan stöda sina elever.
Lärum producerar också läromaterial för elever som behöver extra stöd i skolan.

Elever som behöver extra stöd har nytta av digitala läromedel, pekplattor och appar.
Därför jobbar Lärum med att ge råd till lärarna om hur de kan använda dem i undervisningen.

Under året har Lärum fått en ny webbplats. Vi har också börjat med en ny tjänst som kallas *Låna Lärum Lådan*. Det är en låda som är fylld med läromedel och som skolorna kan låna av Lärum. På det sättet kan de prova olika läromedel med sina elever innan de köper dem.

Anpassade läromedel

Lärum producerar anpassade läromedel för grundskolan och andra stadiet med understöd från Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne.

Under 2016 utvecklade vi det lättlästa läromedlet i samhällslära för årskurserna 7–9 utgående från vårt tidigare material *Jag i samhället*. Det nya materialet med symbolstöd finns att ladda ner på vår materialbank. Under 2017 färdigställer vi även i tryckt format en lättläst version som innehåller delar ur de andra böckerna i serien. Även Utbildningsstyrelsen beviljade understöd för detta material.

I samband med bearbetningen av *Jag i samhället* har en handbok med information om olika talsyntesprogram och vilka möjligheter det finns att skriva med symbolstöd publicerats på materialbanken.

Omgivningsläran som ingår i den nya läroplanen för de lägre årskurserna innehåller biologi, geografi, fysik, kemi, hälsokunskap och trafik. Vårt material *Solklart* har under året omarbetats till en ny helhet och kommer att publiceras som ett digitalt material för grundskolan.

För undervisningen i finska språket har vi fortsatt utveckla ett digitalt material som passar elever med olika kunskaps- och mognadsnivå. Materialets första del kommer att publiceras i vår digitala materialbank. Två lärare har arbetat med materialets textinnehåll och grammatik med stipendium av Svenska kulturfonden.

Lärum-förlaget

Lärum-förlaget förmedlar och ger ut specialpedagogiska läromedel, facklitteratur kring funktionsnedsättning och lättläst skönlitteratur. Lärum-förlaget Ab, vars hemort är Vasa, ägs till 100 procent av FDUV.

Förmedlingen sker genom att förlaget tar in produkter från Sverige som kan användas i den finlands-svenska skolan. Pedagogiska spel och sinnesstimulerande material finns också i sortimentet.

Bolaget har inga anställda utan köper in tjänster av FDUV. Styrelsen bestod 2016 av tre medlemmar och en suppleant. Som ordförande verkade verksamhetsledaren för FDUV och som verkställande direktör verkade regionchefen i Österbotten.

Lärum-förlaget ger årligen ut en kalender i storlekarna A4 och A3 med färgade veckodagar som motsvarar färgerna inom specialpedagogiken. Kalendern är fortsättningsvis en efterfrågad produkt. Boken *Lättläst om iPad* var så efterfrågad att en

andra upplaga beställdes redan under det pågående året. Av bollprodukterna är bollvästen för juniorer en populär produkt.

”Årskalendern, Lättläst om iPad och bollvästen är populära Lärum-produkter.

Under året har bolaget samarbetat med LL-Center kring utgivningen av lättlästa böcker. I augusti utkom den lättlästa bearbetningen Maresi av Maria Turtschaninoff. LL-Center skötte det redaktionella arbetet. Samarbetet fortsätter med bearbetning av tre Muminböcker av Tove Jansson varav den första, *Farlig midsommar* utkommer 2017.

Under den senare delen av året utarbetades en ny webbutik och den kommer att publiceras 2017. Webbutiken ska göra det lättare för lärare, skolpersonal, anhöriga och andra att hitta böcker och material.

lättläst

Under året producerade Lärum flera lättlästa läromedel.

Ett av dem är materialet *Jag i samhället* som passar för elever i årskurserna 7–9.

Det nya materialet är gratis och finns att ladda ned på Lärums webbplats.

Lärum producerade även en handbok med information om olika talsyntesprogram och om hur man kan skriva med symbolstöd. Lärum arbetade också med ett digitalt material för undervisning i finska.

Lärum-förlaget ägs av FDUV och ger ut läromedel och litteratur. I augusti gav förlaget ut den lättlästa ungdomsboken Maresi. Förlaget förmedlar också läromedel till exempel från Sverige.

Lättläst och läsombud

FDUV:s LL-Center producerar och främjar lättläst material på svenska i Finland och främjar läsning inom omsorgen genom läsombud och frivilliga högläsare.

Målet för vår verksamhet är att göra nyheter, information och litteratur tillgängliga också för personer som har svårt att läsa vanliga texter eller svårt att klara av att läsa själv.

Till målgrupperna hör bland annat personer med utvecklingsstörning, autism, minnessjukdomar, olika inlärningssvårigheter, dyslexi eller personer som inte ännu kan språket och därför behöver lättläst under en övergångsperiod. Till målgrupperna hör också yrkesfolk, frivilliga och anhöriga som arbetar med eller stöder dessa personer, liksom myndigheter och andra sektorer som vill producera lättläst material och som behöver stöd och information. LL-Center samarbetar aktivt med finska Selkokeskus vid Kehitysvammaliitto och deltar i den nationella delegationen för lättläst (Selkokielen neuvottelukunta).

LL-Centers verksamhet finansierades med medel från RAY, stöd från finlandssvenska fonder och intäkter från betalda uppdrag. LL-Centers verksamhet består av LL-Bladet, textbearbetning, rådgivning och information om lättläst samt läsombudsverksamhet.

”Också personer som har svårt att läsa, ska ha tillgång till nyheter, information och litteratur.

lättläst

LL-Center arbetar för att det ska finnas lättlästa böcker och andra lättlästa texter på svenska i Finland.

Vi ger ut den lättlästa tidningen LL-Bladet. Den utkommer som papperstidning varannan vecka och är den enda lättlästa nyhetstidningen på svenska i Finland. Tidningen utkommer också digitalt. Du kan läsa den på www.ll-bladet.fi

Vi utbildar också läsombud, alltså personal inom omsorgen som läser tillsammans med klienter som har svårt att läsa själv.

LL-Bladet

Den lättlästa nyhetstidningen LL-Bladet utkommer regelbundet varannan vecka sedan 1990.

Tidningen är en lättläst nyhets- och aktualitetstidning med utrikes- och inrikesnyheter, samt artiklar om sport, underhållning och kultur. Utgivare är FDUV och Kehitysvammaliitto. LL-Bladet utkommer på finska under namnet Selkosanommat.

År 2016 utkom tidningen planenligt med 20 nummer. LL-Bladets webbversion som finns på adressen www.ll-bladet.fi är nu en etablerad del av tidningen. En stor del av papperstidningens material läggs ut på internet samma dag som tidningen når läsarna. Nu läggs dessutom nya nyheter ut på webben den vecka ingen papperstidning utkommer. Under verksamhetsåret försågs tidningens webbversion också med talsyntes. Webbversionen är gratis för läsarna.

Papperstidningens upplaga uppgick under 2016 till nästan 1 000 exemplar, men läsarna är sannolikt många fler eftersom tidningen går till ett flertal adresser där många har möjlighet att läsa den.

På många arbetscentraler läser man LL-Bladet i grupp. Tidningen prenumereras till flera av Kårkullas boendeenheter och många enskilda personer med utvecklingsstörning prenumererar också på tidningen. En stor del av läsarna är skolelever och vuxna i finskspråkiga skolor och läroinrättningar, som använder tidningen i undervisningen i svenska. I många svenskspråkiga skolor används LL-Bladet som en inkörsport till tidningsläsning och som en källa till aktuell information. Till tidningens läsare hör även invandrare och flyktingar med olika bakgrund, finländare som bor utomlands, personer med dyslexi eller afasi, äldre personer (bland annat med minnessjukdomar), personer med syn- eller hörselskada eller andra funktionsnedsättningar.

Under året fortsatte samarbetet mellan LL-Bladet och projektet Svenska nu, som är ett nätverk för svenska språket och kulturen i Finland. Projektet koordineras av Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland. Läsare som använder LL-Bladet för att förkovra sig i svenska har kunnat ta del av språkliga övningsuppgifter som har hänfört sig till innehållet i tidningen. Uppgifterna har gjorts av Svenska nu och publicerats på webben.

I slutet av året genomfördes en läsarundersökning. Frågorna skickades till ett sampel av läsare både som pappersblankett och i elektronisk form. Eftersom undersökningen gjordes i slutet av året blir rapporten om den klar först 2017.

Läsombud och frivilliga högläsare

LL-Centers läsombudsverksamhet har sedan 2010 bedrivits inom två projekt varav det senare, Läsombud–Lukutuki, avslutades 2016.

Under våren skedde läsombudsverksamheten inom projektet men därefter har verksamheten blivit en del av LL-Centers löpande verksamhet.

Målgruppen är personer som har svårt att ta till sig information och litteratur på egen hand till exempel på grund av en utvecklingsstörning, en minnessjukdom eller mycket hög ålder. Läsombud och frivilliga högläsare gör böcker, nyheter och information tillgängliga för dessa personer. Läsombuden är personal som har läsningen som en av sina arbetsuppgifter. Frivilliga högläsare, som besöker ett boende till exempel en gång i veckan för att läsa högt, är ett komplement till läsombuden.

Under våren höll vi en kurs för nya läsombud i Borgå i samarbete med Prakticum och ordnade en workshop för blivande läsombudsutbildare. Gruppen består av sju personer som får befogenheter att hålla kurser för läsombud och rätt att använda LL-Centers kurskoncept och -material.

” Över 230 enheter deltog i högläsningsskampanjen.

I februari ordnade vi en tvåspråkig högläsningsskampanj på den internationella högläsningssdagen. I kampanjen utmanades läsombud och frivilliga på boenden och dagverksamheter runt om i landet att ordna lässtunder på högläsningssdagen 24.2. Presidentens fru, Jenni Haukio, var beskyddare för kampanjen som väckte stort intresse. Sammanlagt 233 omsorgsenheter (180 finska och 53 svenska) deltog i kampanjen, vilket innebär att ungefär 2 800 personer med lässvårigheter fick ta del av högläsning den dagen. Inom ramen för projektet påbörjades också arbetet med en uppdaterad version av Handbok för läsombud, som kommer att färdigställas 2017.

Under hösten utbildade vi 19 nya läsombud som jobbar på Folkhälsans äldreboenden och höll två fortbildningsdagar för tidigare utbildade läsombud och högläsare.

På LL-Center strävar vi efter att i fortsättningen ha en mera koordinerande roll i läsombudsverksamheten och aktivera utomstående till att utbilda nya läsombud och upprätthålla verksamheten lokalt.

Textbearbetning, rådgivning och information om lättläst

LL-Center producerar lättläst samhällsinformation på svenska i samarbete med myndigheter och organisationer, gör översättningar och bearbetningar av texter till lättläst och erbjuder kurser och handledning i att skriva lättläst.

Under året gjorde vi de svenska texterna till lättlästa broschyrer i samarbete med justitieministeriet, Hjärnförbundet, Esbo stad, Kommunikationsverket och FPA. LL-Center beviljar i samarbete med Selkokeskus kvalitetsmärkning med symbolen för lättläst för svenskspråkiga broschyrer och webbsidor. I samband med ansökningar om kvalitetsmärkning bistår vi med råd och handledning. Detta gjordes 2016 bland annat för Väestöliitto, Optima, Vasa centralsjukhus, Helsingfors stad, Skatteförvaltningen, Fimea, Lukas-biblioteken och Steg för Steg rf. Under våren hölls två kurser i att skriva lättläst i Helsingfors. Under hösten höll vi två föreläsningar som delar av kursen *Asymmetrisk kommunikation* vid Helsingfors universitet, föreläste på Luckans utbildning för integrationsmentorerna, Utbildningsstyrelsens kurs i pedagogiskt skrivande och en kurs för Practicum-lärare och personal.

” LL-Center tilldelades priset årets språksporre för sitt arbete med lättläst.

Information om lättläst spred vi bland annat med monter och flera scenprogram på Helsingfors bokmessa och på två välbesökta publikevenemang på Nordisk kulturkontakts bibliotek. LL-Center deltog också med bokutställning och presentationer på flera seminarier och evenemang arrangerade av andra. Flera grupper togs emot i FDUV:s bibliotek, som har en stor samling lättlästa böcker. Under 2016 har LL-Center också satsat på att föra fram lättläst material som ett verktyg i integrationsprocessen.

På webben har LL-Center fortsatt att informera om lättläst på www.ll-center.fi och att samla lättläst material på www.papunet.net/ll, de svenskspråkiga sidorna på portalen för alternativ kommunikation, Papunet. LL-Center tog 2016 initiativ till och bekostade korgar med lättlästa böcker till FDUV:s sommarläger. Konceptet var lyckat och får en fortsättning 2017.

LL-Center samarbetar med Lärum-förlaget kring

utgivningen av lättlästa böcker. I augusti 2016 utkom den lättlästa bearbetningen av Maria Turtschaninoffs roman Maresi. Det redaktionella arbetet och en stor del av marknadsföringen och administrationen av projektet har skötts av LL-Center. Vi har också producerat ett arbetsmaterial för lärare. Materialet finns i materialbanken på Lärums webbplats. Under året har vi skött det redaktionella arbetet för den lättlästa bearbetningen av Tove Janssons Farlig midsommar, som förlaget kommer att ge ut 2017 med bidrag från Svenska kulturfonden. LL-Center har också läst och kommenterat manus till lättlästa böcker som skickats till förlaget. LL-Center bistår den nationella arbetsgruppen för lättläst litteratur (selkokirjatyöryhmä) bland annat med översättning av stipendiebeslut till svenska.

Det aktiva samarbetet med nordiska LL-kollegor fortsatte bland annat genom studiebesök på Myndigheten för tillgängliga medier och Vilja förlag.

På Hugo Bergroth-sällskapets språkvårdsdag i maj tilldelades LL-Center priset årets språksporre, för ett mångsidigt arbete med att göra både fack- och skönlitterära texter begripliga och lättlästa för en bred målgrupp.

lätlläst

LL-Center hjälper också andra organisationer att ge ut lättlästa broschyrer.

Under år 2016 hjälpte vi till exempel Justitieministeriet, Esbo stad, Kommunikationsverket och FPA.

Vi höll också flera kurser i att skriva lättläst.

I oktober var LL-Center med på bokmässan med en bokutställning och information.

Vi hade även flera scenprogram på mässan.

År 2016 gav vi ut en lättläst bearbetning av den finlandssvenska ungdomsboken Maresi. Den lättlästa Maresi är skriven av Jolin Slotte. Jenny Wiik har ritat bilder till boken.

I maj tilldelades LL-Center ett pris för sitt arbete med lättläst.

Priset kallas Årets Språksporre.

” I augusti utkom den lättlästa
bearbetningen av Maria
Turtschaninoffs roman
Maresi.

Attitydpåverkan och information

Med vår kommunikations- och publikationsverksamhet vill vi öka medvetenheten om utvecklingsstörning och om de utmaningar som våra medlemmar har i sina liv i vardagen.

Vi försöker påverka attityder, bevaka frågor som är viktiga för våra medlemmar och intressenter och lyfta fram rätten till ett fullvärdigt medborgarskap för alla. Våra viktigaste informationskanaler är webbplatsen, medlemstidningen Gula Pressen, sociala medier, olika publikationer och broschyrer samt månadsbrevet till föreningarna.

Förbundets verksamhet presenteras på webben på tre olika webbplatser: www.fduv.fi, www.ll-center.fi och www.larum.fi. På samtliga webbplatser publicerar vi även nyheter, artiklar och blogginlägg som berör förbundets verksamhet, enheter och funktionshinderområdet överlag. Under 2016 påbörjade vi en förnyelse av [fduv.fi](http://www.fduv.fi) med målet att göra webbplatsen mera mobil- och användarvänlig. Under året publicerade vi nyheter och andra texter i medeltal 2–3 gånger i veckan. Vi har även informerat om aktuella ärenden via Facebook och Twitter.

” FDUV syntes i media kring olika temadagar, nedskärningar inom servicen och finansieringen av läger för vuxna.

Förbundets medlemstidning, *Gula Pressen*, utkom under året med fyra nummer. Upplagan var cirka 2 600 exemplar. Under året började vi planera en förnyelse av medlemstidningen med målet att efter förbundskongressen hösten 2017 ge ut en fräsch och modern tidning. Vi skrev också om vår verksamhet i tidningen SOS Aktuellt. FDUV:s medlemmar erhåller *Gula Pressen* och *SOS Aktuellt* som medlemsförmån.

Förbundet fick synlighet i både nationella och lokala medier under året, bland annat kring högläsningdagen, Downs syndrom-dagen, boken *Se oss, hör oss, möt oss!*, nedskärningarna inom funktionshinderservicen, finansieringen av läger för vuxna personer med utvecklingsstörning och de nya familjestödjarna. I september arrangerade vi i samarbete med de övriga svenskspråkiga funktionshinderorga-

nisationerna en fest för att fira att FN-konventionen äntligen ratificerats i Finland. I december arrangerade vi en temavecka kring funktionsnedsättning med olika evenemang runtom i Svenskfinland.

FDUV:s specialbibliotek i Helsingfors har förutom mångsidig facklitteratur och lättläst litteratur även ett varierande urval av bland annat filmer på DVD, rapporter, avhandlingar och nordiska facktidsskrifter. Biblioteket besöktes främst av studerande vid yrkeshögskolor och yrkesinstitut, personer från arbetscentraler och boendeenheter samt av föräldrar och anhöriga till barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning. Tack vare ett årligt understöd från Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius fond har det varit möjligt att förse biblioteket med aktuellt material och att prenumerera på tidningar och facktidsskrifter.

lättläst

FDUV berättar om sin verksamhet och om aktuella frågor på många olika sätt. Våra viktigaste kanaler är *Gula Pressen*, webbplatserna och sociala medier.

År 2016 började vi planera en förnyelse av förbundets webbplats. Målet var att göra den lättare att använda med mobiltelefon eller surfplatta.

Under året har du kanske också läst eller hört om FDUV i nyheterna. Tidningsartiklarna och radioinslagen har till exempel handlat om högläsningdagen, sommarlägren och familjestödjare.

Styrelseuppdrag och arbetsgrupper

FDUV samarbetar aktivt med många olika organisationer. Det mest omfattande samarbetet bedrivs via styrelseuppdrag eller olika samarbetsgrupper.

FDUV är medlem i SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder. Under 2016 var FDUV:s styrelsemedlem Inger Karlsson medlem i SAMS styrelse och vice ordförande Ossian Wassborr ersättare.

Förbundets verksamhetsledare är styrelsemedlem i Penningautomatföreningen RAY, vice ordförande i Samverkan inom funktionsnedsättning – föreningen för utvecklingsarbete, styrelsemedlem i Aspa-stiftelsen och i Aspa-service. Dessutom representerar verksamhetsledaren förbundet i Kehitysvammaliittos fullmäktige. Verksamhetsledaren är också medlem i SOSTE:s (Finlands Social och Hälsa rf) grupp för svenskspråkiga organisationer.

Verksamhetsledaren ingår i ledningsgruppen för Delegationen för boende för personer med utvecklingsstörning (KVANK) som representerar alla större aktörer inom boendeservice för personer med utvecklingsstörning i Finland. Förbundets personal från boendeprojektet och påverkansarbetet har deltagit i KVANK:s arbetsgrupper, som behandlar bl.a. boendekvalitet och verksamhet för barn och unga. I anslutning till KVANK tillsattes en arbetsgrupp kring upphandling som verksamhetsledaren deltog i.

” Tillsammans med andra har vi bättre möjligheter att påverka.

Teamledaren för förenings-, fritids- och kursverksamheten representerar förbundet i arbetsgruppen inom stödpersonprojektet 4BT och i insamlingsdelegationen för *En liten gest*. Förbundet har representation i LL-Bladets redaktionsråd, Papunets ledningsgrupp och i delegationen för lättläst litteratur.

FDUV har under året blivit kallad till olika tillfälliga arbetsgrupper kring vårdreformen. Arbetsgrupperna har sammankallats av social- och hälsovårdministeriet och THL (Institutet för hälsa och välfärd) för att samla in information om hur personer med utvecklingsstörning påverkas av de planerade förändringarna.

Dessutom deltar FDUV:s personal i Handikappforums möten kring aktuella politiska frågor och i olika nätverksgrupper som Svenska studieförbundet har initierat.

FDUV som organisation

FDUV:s styrelse sammanträdde till sex styrelsemöten 2016. Fullmäktige hade ett vårmöte och ett höstmöte.

Ledningsgruppen som bestod av teamledarna, ekonomichefen och verksamhetsledaren har samlats 13 gånger under året. De olika teamen har samlats enligt behov. En utomstående arbetshandledare stödde ledningsgruppen under året.

Förbundet omorganiserade teamen enligt personalens och verksamhetens behov i början av 2016. Personalen hade då fått möjlighet att utvärdera teamstrukturen genom en anonym enkät.

Personalens planeringsdagar hölls i Helsingfors och Esbo den 13–14 juni. Detta år fokuserade vi på samarbetet inom de olika teamen och deras verksamhet med hjälp av en arbetshandledare.

Personalen har haft protokollförda personalmöten ungefär var tredje vecka. Mötena har genomförts som videomöten så att personalen i både Vasa och Helsingfors kunnat delta.

lättläst

FDUV samarbetar med många organisationer som arbetar för samma saker som vi.

Tillsammans med andra har vi bättre möjligheter att påverka de frågor som är viktiga för oss och våra medlemmar. Via dem får vi också viktig information, och kan ge information till andra. FDUV samarbetar både med finlandssvenska och finska organisationer och grupper.

FDUV:s styrelse har haft sex möten år 2016. För att organisationen ska fungera behövs också en ledningsgrupp och regelbundna möten för hela personalen. I dag har FDUV 28 anställda.

” Målet med samarbetet med KAIH är att personer med utvecklingsstörning och deras anhöriga ska ha bättre möjligheter att påverka sin närmiljö och bli delaktiga i närsamhället.

Utvecklingssamarbete

FDUV:s samarbete med KAIH fortsatte 2016 med delaktighet och påverkan i närsamhället som mål.

FDUV:s systerorganisation KAIH (Kenya Association for the Intellectually Handicapped) ansvarar för projektet i Kenya.

KAIH arbetar genom lokala stödgrupper för anhöriga och personer med utvecklingsstörning. KAIH har cirka 3 000 medlemmar i drygt 150 föräldragrupper och fem brukargrupper i åtta distrikt i Kenya. Målet med samarbetet är att personer med utvecklingsstörning och deras anhöriga ska ha bättre möjligheter att påverka sin närmiljö och bli delaktiga i närsamhället. Ett delmål är att stärka KAIH genom att öka demokratin och transparensen inom organisationen.

År 2016 fortsatte arbetet med att utbilda de lokala grupperna i mänskliga rättigheter och inkluderande undervisning. Målet med arbetet är att grupperna själva ska kunna påverka i sina närsamhällen och öka möjligheterna för personer med utvecklingsstörning att gå i skola och förtjäna sitt uppehälle. KAIH fortsatte även med yrkesträning för personer med utvecklingsstörning i två distrikt.

Planeringen av ett nytt samarbetsprojekt i Zanzibar fortsatte under 2016. Målet med projektet är inklusion i skolan. FDUV samarbetar med Kehitysvammaliitto, som koordinerar projektet, och med Kehitysvammaisten Tukiliitto och ZAPDD (Zanzibar Association for People with Developmental Disabilities) i Zanzibar.

FDUV:s verksamhetsledare Lisbeth Hemgård besökte Kenya och Zanzibar i februari 2016 för att följa hur projektet framskrider och att planera en fortsättning. Resan till Zanzibar var en kartläggningsresa där målet var att bygga upp projektet tillsammans med den lokala aktören ZAPDD. Resan bekostades av partnerorganisationen Samverkan inom funktionsnedsättning (Vammaiskumppanus).

FDUV är från 2013 medlem i det finländska partnerskapsprogrammet Samverkan inom funktionsnedsättning. Partnerskapsprogrammet finansieras av utrikesministeriet för tre år i taget. Den grundläggande principen för projektsamarbetet är att partnerorganisationen i Kenya bär huvudansvaret för att planera och genomföra verksamheten. FDUV står för kamratstöd och expertis, för finansieringen av verksamheten och för uppföljningen av projektet. Partnerskapsprogrammet Samverkan inom funktionsnedsättning verkar som ett stöd för FDUV och sprider information om andra liknande projekt som administreras från Finland.

Nordiskt samarbete

Genom sin medverkan i nordiska samarbetsrådet vill FDUV tillsammans med sina systerorganisationer i Norden verka för en bättre bevakning av medborgarverksamhet och övriga samhällsfrågor gällande personer med utvecklingsstörning.

Under 2016 deltog sakkunnig Annette Tallberg från FDUV i NSR:s vårmöte i Lillehammer, Norge. På höstmötet i Reykjavik, Island deltog både sakkunnig Annette Tallberg och verksamhetsledaren Lisbeth Hemgård.

På mötena behandlades bland annat NSR:s nya stadgar, praxis för fosterdiagnostik i de olika nordiska länderna och internationellt samarbete i funktionshinderfrågor. Dessutom diskuterades hur självbestämmandelagstiftningen ser ut i de olika länderna.

Internationellt samarbete

FDUV är medlem i Inclusion Europe och i Inclusion International, båda intresseorganisationer för personer med utvecklingsstörning och deras familjer.

FDUV har delat medlemskap i respektive organisationer tillsammans med Kehitysvammaisten Tukiliitto. Förbundets verksamhetsledare Lisbeth Hemgård deltog i Inclusion Europes möte 26–28.5.2016 i Lissabon. Temat för mötet var Inclusive Education.

lättläst

FDUV samarbetar med olika organisationer i bland annat Sverige, Norge och Danmark. Vi hör också till internationella nätverk, som Inclusion International och Inclusion Europe.

I Kenya stöder vi vår systerorganisation KAIH, som arbetar för personer med utvecklingsstörning och deras familjer. KAIH har i dag över 100 stödgrupper. KAIH lär medlemmar om deras rättigheter och hjälper dem att få ett bättre liv.

ORDINARIE VERKSAMHET

1.1–31.12.2016

1.1–31.12.2015

Intäkter

Ersättning från kommunerna	59 885,00	92 440,00
RAY	646 649,44	533 779,03
Statsbidrag	38 876,00	45 847,00
Övriga bidrag	443 147,08	485 209,70
Kurs- och deltagaravgifter	211 786,00	225 958,90
Sålda tjänster	738,15	2 281,97
Övriga intäkter	30 354,40	21 826,34
Fakturerade kostnader	135 719,75	123 312,72

Intäkter totalt**1 567 155,82****1 530 655,66****Kostnader****Personalkostnader**

Löner	-1 118 785,15	-1 043 303,32
Pensionsförsäkringar	-206 723,48	-193 740,49
Övriga personalkostnader	-40 138,77	-32 321,28

Personalkostnader totalt**-1 365 647,40****-1 269 365,09****Avskrivningar****-2 767,04****-3 119,37****Övriga kostnader**

Materialkostnader	-76 150,40	-62 420,17
Köpta tjänster	-618 010,39	-682 693,71
Övriga kostnader	-227 581,73	-203 960,03

Övriga kostnader totalt**-921 742,52****-949 073,91****Kostnader totalt****-2 290 156,14****-2 221 558,37****Ordinarie verksamhet totalt****-723 001,14****-690 902,71****Tillförda medel totalt**

Medlemsavgifter	2 718,00	2 718,00
-----------------	----------	----------

2 718,00**2 718,00**

PLACERINGS- OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET	1.1–31.12.2016	1.1–31.12.2015
Intäkter		
Hyresintäkter	93 690,00	99 160,00
Dividender	44 023,76	37 908,64
Återtagen nedskrivning av aktier	21 779,96	9 755,48
Försäljningsvinster	44 204,80	124 417,12
Övriga intäkter	7 149,54	3 832,31
	215 848,06	275 073,55
Kostnader		
Bostadsvederlag	-59 650,44	-57 656,65
Nedskrivning av aktier	0,00	-51 462,99
Räntekostnader	-11 230,65	-17 145,95
Övriga kostnader	-57 491,60	-8 768,20
	-128 372,69	-135 033,79
Placerings- och finansieringsverksamhet totalt	87 475,37	140 039,76
Resultat före extraordinära poster	-632 807,77	-548 144,95
Allmänna understöd		
Offentliga understöd		
RAY	385 000,00	385 000,00
Donationer och understöd		
Kollekter	7 412,30	7 500,57
Valinsamling	0,00	0,00
Understöd	250 000,00	230 000,00
	257 412,30	237 500,57
Allmänna understöd totalt	642 412,30	622 500,57
Verksamhetens resultat	9 604,53	74 355,62
Fristående fonds resultat		
Desiree Grotenfelts fond		
Intäkter	4 630,82	2 669,99
Donationer	0,00	0,00
Återtagen nedskrivning av aktier	0,00	269,86
Försäljningsvinster	0,00	8979,13
Beviljade stipendier	-2 000,00	-2 200,00
Nedskrivning av aktier	-45,90	-1 554,00
Övriga kostnader	-108,23	-102,83
Räkenskapsårets resultat	2 476,69	8 062,15
Förändring i fondens kapital	2 476,69	8 062,15
Räkenskapsårets resultat	9 604,53	74 355,62

BALANSRÄKNING

31.12.2016

31.12.2015

Bestående aktiva

Materiella tillgångar	8 301,13	9 358,12
Fastighetsaktier	431 960,00	431 960,00
Materiella tillgångar totalt	440 261,13	441 318,12

Placeringar	1 154 708,24	1 141 977,98
-------------	--------------	--------------

Bestående aktiva totalt**1 154 969,37****1 583 296,10****Rörliga aktiva**

Förskottsbetalningar	7 549,10	5 699,86
Fordringar totalt	46 698,66	108 099,51
Kassa o bank totalt	338 177,54	258 135,76

Rörliga aktiva totalt**392 425,30****371 935,13****Fristående fonds tillgångar**

Desiree Grotenfelts fond		
Placeringar totalt	76 019,68	76 065,58
Bank totalt	8 710,25	6 187,66

Fristående fonds tillgångar totalt**84 729,93****32 253,24****Aktiva Totalt****2 072 124,60****2 037 484,47****Passiva****Eget kapital**

FDUV:s fonder totalt	1 349 805,86	1 349 805,86
----------------------	---------------------	---------------------

Över- / underskott från tidigare år	-548 071,13	-622 426,75
-------------------------------------	-------------	-------------

Årets resultat	9 604,53	74 355,62
----------------	----------	-----------

Tidigare års resultat	-538 466,60	-548 071,13
------------------------------	--------------------	--------------------

Fristående fonds kapital

Desiree Grotenfelts fond		
Eget kapital	50 000,00	50 000,00
Tidigare års över-/underskott	32 276,54	24 214,39
Årets över/underskott	2 476,69	8 062,15

Fristående fonds kapital totalt	84 753,23	82 276,54
--	------------------	------------------

Eget kapital totalt**896 092,49****884 011,27****Främmande kapital**

Långfristigt främmande kapital	550 000,00	550 000,00
Kortfristigt främmande kapital totalt	626 032,11	603 473,20

Passiva totalt**2 072 124,60****2 037 484,47**

FDUV:S FÖRBUNDSSTYRELSE 2015–2017

Wivan Nygård-Fagerudd	ordförande
Beatrice Wahlström	vice ordförande DUV i Östra Nyland
Ossian Wassborr	vice ordförande DUV i Karlebynejden

Ordinarie medlem	Ersättare	Förening
Christel Granholm-Hagen	Maria Krook	DUV i Jakobstadsnejden
Kerstin Strengell	Gun-Britt Östman	DUV i Nykarleby
Lars-Erik Backman	Birgitta Spåra	DUV i Vasanejden
Kent Berglund	Caroline Rönnqvist	DUV i Sydösterbotten
Susan Enberg	Benita Johans	DUV på Åland
Anna Öhman	Gunilla Sandelin	DUV i Västra Åboland
Gösta Höijer	Sylvan Höijer	DUV i Kimitonejden
Åsa Krook	Nanny Sundström	DUV i Västnyland
Inger Karlsson		DUV i Mellersta Nyland
Jonne Tallberg	Ulrica Sund	Steg för Steg

FDUV:S FULLMÄKTIGE 2015–2017

Från föreningar inom FDUV

Ordinarie medlem	Ersättare	Förening
Carina Svenfelt	Christina Omars	DUV i Karlebynejden
Mikaela Asplund	Micaela Svenlin	DUV i Jakobstadsnejden
Ralph Ström	Margit Westerlund	DUV i Nykarleby
Monica Johnson	Jannika Backholm	DUV i Vasanejden
Ann-Charlotte Åkerman	Gunvor Gullans	DUV i Sydösterbotten
Ann-Britt Alén	Mikael Holm	DUV på Åland
Fredrika Abrahamsson	Susanna Gröndahl	DUV i Västra Åboland
Minna Hellström	Annika Holmberg	DUV i Kimitonejden
Leif Ekholm	Krister Stenroos	DUV i Västnyland
Mauri Nyqvist	Ant Simons	DUV i Mellersta Nyland
Daniela Spring	Gunvor Haddas	DUV i Östra Nyland
Erik Weyand	Jonas Bergholm	Steg för Steg

Från kommunsektorn, Borgå stift och områden inom undervisning och sociala tjänster

Ordinarie medlem	Ersättare
Anna-Lena Karlsson-Finne	verksamhetsledaren, FSSF
Ben Thilman	Kristina Jansson-Saarela
Kristina Kullas-Norrgård	Petra-Mari Kaske

FÖRBUNDET DE UTVECKLINGSSTÖRDAS VÄL

FÖRBUNDSKANSLIET

Nordenskiöldsgatan 18 A 00250 HELSINGFORS
(09) 43 42 36 0 | fduv@fduv.fi

KANSLIET I VASA

Storalånggatan 60 65100 VASA
(06) 319 56 59 | fduv.vasa@fduv.fi

LL-CENTER

Nordenskiöldsgatan 18 A 00250 HELSINGFORS
(09) 43 42 36 0 | ll-center@fduv.fi

LÄRUM

Storalånggatan 60 65100 VASA
040 653 97 76 | forlaget@larum.fi

fduv.fi

larum.fi

ll-center.fi

